בְּשְׁלָמָא לְדִידִי – לדעתי דַּאֲמִינָא – שאמרתי שזר לוקה על אכילת המקפה של חולין שמעורב בה שום ושמן של תרומה הוא מְשׁוּם דְּהֵיתֵר מְצָטָרֵף לְאִיסּוּר, יש ליישב כאן שמקילים משום שמדובר כְּגוֹן דְּנָפְישֵׁי – שרבו חוּלִּין שבקופה על הסאה שנפלה, ובמקום שיש רוב מההיתר אין אומרים שהיתר מצטרף לאיסור, שאף אם היה ברור לנו שהתרומה נפלה לתוך החולין לא היה אסור מן התורה לאכול את התערובת כי אם מדרבנן, וכיון שיש בדבר ספק מקילים באיסור דרבנן ותולים שהתרומה נפלה לתוך התרומה והחולין נפלו לתוך החולין, אֶלָּא לְדִידָךְ – רב דימי, דְּאָמְרַתְּ שהטעם שלוקים על אכילת המקפה הוא מְשׁוּם דְּאִיכָּא – שיש באכילתו כַּזַּיִת מהאיסור כִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס – ואכילה כזו מצטרפת מן התורה, לא נוכל ליישב כך את דברי הברייתא, שהרי כִּי נָפְישֵׁי חוּלִּין מַאי חָזֵי – מה יועיל שרבו החולין, הרי מכל מקום יש כאן כזית בכדי אכילת פרס, ונמצא שאם אכן נפלה התרומה לתוך החולין יש כאן איסור תורה, ואיך ניתן להקל בזה ולתלות שהתרומה נפלה לתוך התרומה והחולין נפלו לתוך החולין.

אָמַר לֵיהּ רב דימי לאביי, הַנַּח לְתִרּוּמָה בַּזְּמַן הַזֶּה שאפילו תרומת דגן חיובה רק מִדְּרַבָּנָן, לפי שקדושת הארץ בטלה, וממילא גם אם ברור לנו שהתרומה נפלה לתוך החולין לא יעבור על איסור מן התורה, ולכן יש להקל ולתלות שתרומה לתוך תרומה נפלה וחולין לתוך חולין נפלו.

מקשה אביי עוד: אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵי לרב דימי, מַאי – מנין לרבי יוחנן דְּהַאי – שהכתוב 'מִשְׁרַת עֲנָבִים לא יִשְׁתֶּה', לְמדנו שהֵיתֵר מְצָטָרֵף לְאִיסּוּר באיסורי נזיר הוּא דְּאָתָא – הוא בא, דִּילְמָא – שמא לִיתֵּן דין שֶׁטַּעַם האיסור בְּעִיקָּר האיסור הוּא דְּאָתָא – בא הכתוב, שגם אם נבלע רק טעם של יין במאכל או במשקה, דינו כמו האיסור עצמו ולוקה הנזיר עליו, אבל היתר אינו מצטרף לאיסור אפילו באיסורי נזיר.

הגמרא תמהה על דברי אביי: וְלְאַבַּיֵי קשה, איך הפך דעתו, מֵעִיקָּרָא קָא קַשְׁיָא לֵיהּ מַאי דְּקָאָמַר רַב דִּימִי – קודם לכן הוקשו לאביי דברי רב דימי בשם רבי יוחנן, וְקָא מוֹתִיב לֵיהּ כָּל הָלֵין תְּיוּבְתָּא – והקשה עליהם את כל הקושיות שנמנו לעיל, ורצה להוכיח שלא רק בנזיר היתר מצטרף לאיסור אלא אף בכל איסורים שבתורה, ועתה חָדַר – חזר בו לגמרי מדבריו וְאָמַר לֵיהּ ש'משרת' מלמד לִיתֵּן טַעַם בְּעִיקָּר, ונמצא שאפילו בנזיר אין היתר מצטרף לאיסור.

מיישבת הגמרא: בָּתַר דְּשַׁנֵּי לֵיהּ – לאחר שיישב רב דימי את קושיותיו של אביי, מהן רצה להוכיח שבכל מקום היתר מצטרף לאיסור, הודה אביי שאין להוכיח כן, וְאָמַר לֵיהּ לרב דימי, דִּילְמָא הכתוב 'משרת' לִיתֵּן טַעַם בְּעִיקָּר הוּא דְּאָתָא, ומנין לך שהיתר מצטרף לאיסור אפילו באיסורי נזיר, לְכִדְתַנְיָא – וכאמור בברייתא, 'וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לא יִשְׁתֶּה', בא הכתוב לִיתֵּן טַעַם בְּעִיקָּר, שֶׁאִם שָׁרָה הנזיר עֲנָבִים בְּמַיִם וְיֵשׁ בָּהֶן – במים טַעַם יַיִן, חַיָּיב הנזיר מלקות על שתיית כזית מהמים, שנעשו המים לאיסור בעצמם, ולכן חייב על שתיית כזית מהן, וּמִבָּאן – מדין נזיר אַתָּה דָּן בקל וחומר לְכָל אִיסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה שגם בהם יהיה דין טעם בעיקר, וּמַה נָּזִיר שאיסורו קל שֶׁאֵין אִיסּוּרוֹ בְּיַיִן אִיסּוּר לְעוֹלָם אלא רק כפי הזמן שקיבל על עצמו, וְכָן אֵין אִיסּוּרוֹ בְּיַיִן אִיסּוּר חֲנָאָה אלא איסור שתיה, וְגם בתוך זמן האיסור יֵשׁ אפשרות של הֵיתֵר לְאִיסּוּרוֹ על ידי שאלה לחכם, ובכל זאת עָשָׂה בּוֹ הכתוב דין זה שטַּעַם האיסור בְּעִיקָּר האיסור, אם כן, כְּלֵאי הַכֶּרֶם – אם זרע כלאים בכרם וצמחו, שאסורים הם, שהוא חמור יותר שֶׁאִיסּוּרָן אִיסּוּר לְעוֹלָם, וְאִיסּוּרָן אִיסּוּר חֲנָיָה – איסור הנאה ולא רק איסור אכילה, וְכָן אֵין אפשרות הֵיתֵר לְאִיסּוּרָן, וכי אֵינוֹ דִּין – אין שורת הדין נותנת שֶׁיַּעֲשֶׂה בּוֹ טַעַם בְּעִיקָּר, וְהוּא הַדִּין שבדרך זו יש ללמוד מנזיר לְעֲרָלָה שיהיה בה דין טעם בעיקר, לפי שהיא חמורה מנזיר בְּשָׁתַיִם מהחומרות הנזכרות, שאסורה בהנאה ושאין היתר לאיסורה בתוך שלושת שנות האיסור. עד כאן דברי הברייתא הלומדת מ'משרת' שטעם בעיקר, וקשה מנין לרבי יוחנן ללמוד מ'משרת' שהיתר מצטרף לאיסור.

מיישבת הגמרא: אָמַר לֵיהּ הָהוּא מְרַבָּנָן לאביי, רַבִּי אַבָּהוּ שאמר זאת בשם רבי יוחנן, כִּי קָאָמַר – מה שאמר הוא לְרַבִּי עֲקִיבָא הסובר שהיתר מצטרף לאיסור בנזיר, והברייתא שהבאת היא כדעת חכמים החולקים עליו ולכן הם לומדים מהכתוב דין טעם בעיקר.

מבררת הגמרא: הֵי רַבִּי עֲקִיבָא – היכן מצינו שרבי עקיבא סובר כן אִילֵימָא בדברי רַבִּי עֲקִיבָא דְּהָכָא – בדבריו במשנתינו (לה:), דִּתְנַן, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אֲפִילּוּ שָׂרָה הנזיר פִּיתּוֹ בְּיַיִן, וְיֵשׁ בּוֹ – ביין כְּדֵי לְצָרֵף כַּזַּיִת, חַיָּיב, והכוונה שהיין בלוע בפת וצריך לצרפו ולאוספו יחדיו לשיעור כזית, וְכִי תֵּימָא – ואם תאמר ותקשה מַאי לְמֵימְרָא – מה החידוש בכך, והלא ודאי שחייב כיון ששתה יין כשיעור, יש לומר שבא רבי עקיבא לְאַפּוֹקֵי – להוציא מִדעת תַּנָּא קַמָּא דְּאָמַר שאין הנזיר חייב על שתיית יין עַד שֶׁיִּשְׁתֶּה רְבִיעִית יַיִן, ובא רבי עקיבא לומר ששיעורו בכזית.

אֶלָּא מצינו כן בדברי רַבִּי עֲקִיבָא דְּבָרַיְיתָא, דְּתַנְיָא, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, נָזִיר שֶׁשָּׂרָה פִּתּוֹ בְּיַיִן וְאָכַל כַּזַּיִת מִפַּת וּמִיַּיִן, חַיָּיב, ומפורש שסובר שהיתר מצטרף לאיסור באיסורי נזיר.

הגמרא מבררת את שיטת רבי עקיבא וחכמים בטעם בעיקר: אָמַר לֵיהּ רַב אַחָא בְּרֵיהּ דְּרַב אַוְיָא לְרַב אַשִׁי, לְרַבִּי עֲקִיבָא דְּקָא מוֹקֵים לֵיהּ לְהָאי – שמעמיד את הריבוי מהכתוב 'וְכָל מִשְׁרַת' לִדין חֵיתֵר מְצָטָרֵף לְאִיסּוּר באיסורי נזיר, אם כן לִיתֵּן טַעַם בְּעִיקָּר מְנָא לֵיהּ – מניין לו שבכל האיסורים שבתורה טעם בעיקר.

משיבה הגמרא: יָלֵיף – לומד הוא זאת מִמה שנאסר בָּשָׂר שנתבשל בְּחָלָב, לָאו – האם אין החלב שנבלע בבשר, הגורם בכך לאיסור, טַעַם בְּעָלְמָא הוּא, ואף על פי כן אָסוּר משום שטעם נחשב כעיקר האיסור, הָכָא נַמִי בשאר דיני התורה לֹא שְׁנָא.

מבארת הגמרא: וְרַבָּנָן שלמדו שטעם כעיקר מ'משרת', ולא מבשר בחלב, הוא משום שמְּבָשָּׂר בְּחָלָב לֹא נַמְרִינַן – לא ניתן ללמוד זאת, דְּחִידּוּשׁ הוּא איסור זה, ולכן שמא גם מה שטעם בעיקר הוא חידוש רק בו. מבררת הגמרא: מַאי חִידּוּשַׁיהּ – מהו החידוש שבו, אִילֵימָא – אם נאמר שהחידוש הוא דְּהַאי לְחוּדֵיהּ וְהַאי לְחוּדֵיהּ שָׁרֵי וּבַהֲדֵי הֲדָדֵי אָסוּר – שהחלב והבשר, כל אחד מהם בפני עצמו מותר באכילה, ורק כשנתערבו יחד נאסרו, ולא מצינו שתאסור התורה דבר כזה, הרי כִּלְאַיִם נַמִי הַאי לְחוּדֵיהּ שָׁרֵי וְהַאי לְחוּדֵיהּ שָׁרֵי וּבַהֲדֵי הֲדָדֵי אָסוּר – גם באיסור כלאים מצינו כיוצא בזה, וכגון בכלאי הכרם, שהחיטה והגפן כל אחד בפני עצמו מותרים, ורק כשזרעם ביחד נאסרים.

אֶלָּא החידוש הוא דְּאִי תָּרוּ לֵיהּ כּוּלֵּי יוֹמָא בַּחֲלָבָא – שאף אם שרו את הבשר בחלב במשך יום שלם, שָׁרֵי – מותר לאכלם מן התורה, אף שנתן החלב טעם בבשר, וּמְבַשֵּׁל לֵיהּ בַּשּׁוּלֵי – ואילו אם בשלו אותם אָסוּר, משום שדרך בישול אסרה תורה. ולכן כיון שאיסור זה חידוש הוא אין ללמוד ממנו למקומות אחרים שטעם כעיקר.

שואלת הגמרא: וְרַבִּי עֲקִיבָא נַמִי – גם לשיטתו קשה, הלא בָּשָׂר בְּחָלָב חִידּוּשׁ הוּא ואיך למד ממנו לכל מקום שטעם כעיקר.

הגמרא מביאה מקור אחר: אֶלָּא

רבי עקיבא יֵלֵיף – למד מִמה שאסרה תורה גִּיעוּלֵי – פליטת האיסור הבלוע בכלי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, דְּאָמַר רַחֲמָנָא בענין הכלים שנטלו בני ישראל שלל במלחמת מדין, (במדבר לא כג) 'כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ וְטָהֵר', וביאור הפסוק שכל כלי שתשמישו הקבוע הוא על ידי האש, יעבירוהו באש כדי שיפלוט את בליעת האיסור, לְמֵימְרָא דַּאֲסִירֵי – לומר שאסור הוא. גִּיעוּלֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים – פליטת כלי עובדי כוכבים לָאו – האם אין מַעֲמָא בָּעֲלָמָא הוּא, שהרי אין בו ממשות של האיסור, וְאָסוּר, הָכָא נַמִּי – כך גם באיסורי נזיר וכל איסורים שבתורה לֹא שָׁנָא – אינם שונים מגיעולי עובדי כוכבים, ונאסר בהם טעם כעיקר.

מקשה רב אחא לרב אשי, וּלְרַבָּנָן שלומדים שבכל איסורים שבתורה טעם כעיקר מ'משרת' שנאמר לגבי נזיר, נַמִּי תֵּיפּוֹק לְהוּ – ילמדו גם הם דין זה מִגִּיעוּלֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, ומדוע הוצרכו ללמוד זאת מ'משרת'. אָמַר לֵיהּ רב אשי לרב אחא, רבנן סוברים שאין ללמוד מגיעולי עובדי כוכבים משום שהָתָם [נַמִּי] חִידּוּשׁ הוּא שאסרה תורה את פליטת הכלים של עובדי כוכבים, ואי אפשר ללמוד ממנו לכל איסורים שבתורה, ומהו חידושו, דְּהָא בְּכָל הַתּוֹרָה כּוּלָּהּ אם הבלוע בכלי נוֹתֵן באוכל המתבשל בו טַעַם לִפְנִים – טעם פגום, מוּתָּר התבשיל, וְאילו גִּבֵּי גִּיעוּלֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אָסוּר אפילו טעם פגום, שהרי אסרה תורה את התבשיל שהתבשל בכלי של עובד כוכבים אף על פי ששהה הכלי לילה מאז הבישול של האיסור ונפגם כבר הטעם הבלוע בדופני הכלי ונתקלקל, ושוב אינו משביח את התבשיל.

שואלת הגמרא: וּלְרַבִּי עֲקִיבָא נַמִּי איך ניתן ללמוד מגיעולי נכרים דין טעם בעיקר לכל איסורים שבתורה הָא – הרי דין גיעולי נכרים חִידּוּשׁ הוּא. משיבה הגמרא: אָמַר רַב הוּנָא בַּר חִיָּיא, רבי עקיבא יאמר שלֹא אָסְרָה תּוֹרָה להשתמש בכלי עובדי כוכבים בלא הגעלה אֶלָּא רק לִכְדִירָה בַּת יוֹמָא – קדירה שבישל בה הנכרי באותו יום, דְּהבלוע בקדירה לָאו נוֹתֵן טַעַם לִפְנִים הוּא, כי עדיין לא נפגם, ואין כל חידוש באיסור זה, ומשום כך ניתן ללמוד ממנו לכל האיסורים שבתורה שטעם בעיקר. וְרַבָּנָן שאומרים שאין ללמוד מגיעולי נכרים לכל התורה משום שחידוש הוא, סוברים שקְּדִירָה בַּת יוֹמָא נַמִּי – גם קדירה שבישל בה הנכרי באותו יום אִי אֶפְשָׁר דְּלֹא פָּגְמָה פּוּרְתָּא – לא יתכן שלא נפגם טעם האיסור משהו, ואף על פי כן אסרה התורה את הטעם הבלוע, וחידוש הוא ואין ללמוד ממנו לכל איסורים שבתורה, ולכן הוצרכו ללמוד את דין טעם בעיקר בכל התורה מ'משרת'. הגמרא חוזרת לדון בדין היתר מצטרף לאיסור. למדנו לעיל שרבי יוחנן אמר שלרבי עקיבא היתר מצטרף לאיסור באיסורי נזיר בלבד. מקשה הגמרא: אָמַר לֵיהּ רַב אַחָא בְּרֵיהּ דְּרַב אַוְיָא לְרַב אַשִׁי, הלא מִדְּרַבָּנָן – מדברי חכמים, שלומדים מ'משרת' דין טעם בעיקר, נִשְׁמַע ונלמד גם לְדעת רַבִּי עֲקִיבָא, לָאו אָמְרֵי רַבָּנָן – וכי לא אמרו חכמים שמֵהַאי 'מְשָׁרֵת עגבים' שנאמר בנזיר למדים לִיתֵּן טַעַם בְּעִיקָּר בנזיר, וּמִכָּאן אַתָּה דָּן לְכָל אִיסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה שגם בהם יהיה טעם בעיקר, אם כן לְרַבִּי עֲקִיבָא נַמִּי, דְּקָא מוֹקִים לֵיהּ לְהַאי – שמעמיד את פסוק זה 'מְשָׁרֵת' לְהֵיתֵּר מִצְטָרֵף לְאִיסּוּר, לֵימָא – אמור שמִּכָּאן אַתָּה דָּן לְכָל אִיסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה שהיתר יצטרף לאיסור, ומדוע אמר רבי יוחנן שאף לרבי עקיבא אין היתר מצטרף לאיסור בשאר איסורי תורה.

משיבה הגמרא: אָמַר לֵיהּ רב אשי לרב אחא, הטעם שלפי רבי עקיבא לא למדים שהיתר יצטרף לאיסור בכל איסורים שבתורה, הוּא מִשּׁוּם דְּהֶוֵי נָזִיר וְחַטָּאת, שבשניהם אמרה תורה שהיתר מצטרף לאיסור, כמבואר להלן, שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִין כְּאֶחָד – שתי פרשיות המלמדות אותו דין, וְכָל שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִין כְּאֶחָד – כאשר בשתי פרשיות בתורה נאמר דין זהה, אֵין הם מְלַמְּדִין אותו למקום אחר בבנין אב, דהיינו שאין אנו אומרים שמהן יש ללמוד לכל מקום, אלא אדרבה, אומרים שרק בהן אמרה זאת התורה, ולכן סובר רב עקיבא שאי אפשר ללמוד מכאן שבכל איסורים שבתורה היתר מצטרף לאיסור, אלא אדרבה אומרים אנו שרק בנזיר וחטאת כן הוא ולא בשאר מקומות.

מבררת הגמרא היכן הם שני אלו: נָזִיר, המקור שהיתר שבו מצטרף לאיסור, היינו הָא דַּאֲמָרַן – מה שאמרנו לעיל שלמד זאת רבי עקיבא מהכתוב 'משרת', אבל חַטָּאת מַאי הִיא – היכן ריבתה בו התורה דבר זה, דְּתַנְיָא בברייתא, נאמר בפרשת קרבן חטאת (ויקרא ו כ) 'כֹּל דבר מאכל אֲשֶׁר יִגַּע בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ', כיון שנאמר 'אֲשֶׁר יִגַּע' יָכוֹל הייתי לומר שאֲפִילּוּ שֶׁלֹּא בָּלַע מהחטאת אלא רק נגע בה, יהיה דינו כחטאת, תַּלְמוּד לוֹמַר 'בִּבְשָׂרָהּ' ללמד שלא נאמר דין זה אלא עַד שֶׁיִּבָּלַע בִּבְשָׂרָהּ, ונאמר 'יִקְדָּשׁ', ללמד על אותו מאכל שנגע בבשרה לִהְיוֹת כָּמוֹהָ – כמו החטאת, שֶׁאִם פְּסוּלָה הִיא, החטאת, כגון שהיא פסולה מחמת פיגול או נותר, יִפָּסֵל אף מה שבלע ממנה, וְאִם בְּשָׂרָהּ היא החטאת, תֵּאָכֵל גם זו שבלעה ממנה בֶּחָמוּר שָׁבָּהּ – כדין החטאת החמורה שמותרת באכילה רק לזכרי כהונה, ומותר לאכלה רק לפנים מן הקלעים, ורק ליום ולילה. נמצא שחידשה התורה כאן שהיתר מצטרף לאיסור.

מבארת הגמרא: וְרַבָּנָן, שאינם לומדים לגבי חטאת את דין היתר מצטרף לאיסור, אף שלדעתם שמ'משרת' לומדים טעם בעיקר אין כאן שני כתובים הבאים כאחד, הרי זה משום שלדעתם צְרִיכֵי שני הכתובים בנזיר ובחטאת ללמוד מהם דין טעם בעיקר, ואי אפשר היה ללמוד אחד מהשני, משום דְּאִי כָּתַב רַחֲמָנָא דין טעם בעיקר נַבִּי חַטָּאת בלבד, הֲוָה אָמֵינָא שנָּזִיר לֹא אָתֵי מִינָּהּ – הייתי אומר שאין ללמוד משם דין טעם בעיקר בנזיר מִשּׁוּם דְּנָזִיר מְקֻדָּשִׁים לֹא יָלְפִינַן – אין ללמוד דיני נזיר מדיני קדשים, שהרי קדשים חמורים יותר מחולין ויתכן שרק בקדשים החמירה תורה לומר שטעם בעיקר, מה שאין כן בנזיר שחולין הוא לא החמירה בו התורה, ולכך הוצרכה התורה לכתוב דין טעם בעיקר בנזיר. וְאִי כָּתַב רַחֲמָנָא דין טעם בעיקר רק לְגַבֵּי נָזִיר, הֲוָה אָמֵינָא מִנָּזִיר לֹא יָלְפִינַן – הייתי אומר שאין ללמוד מנזיר לחטאת מִשּׁוּם דַּחֲמִיר אִיסּוּרֵיהּ – משום שמצינו בנזיר חומרה מיוחדת שאין בחטאת, דַּאֲפִילּוּ חֵרֶצֶן אֲסִיר לֵיהּ, אף שאכילת חרצן אינה דרך אכילה, וְהִלְכָךְ לֹא אָתְיָא מִינֵּיהּ – ולכן אין ללמוד חטאת מנזיר, לכך הוצרכה התורה לכתוב דין טעם בעיקר גם בנזיר וגם בחטאת, וממילא ניתן ללמוד מהצד השוה שבהם לכל התורה שטעם בעיקר.

וְרַבִּי עֲקִיבָא שאמר שנזיר וחטאת הם שני כתובים הבאים כאחד, אָמַר לָךְ, לְמַאי צְרִיכֵי – לשם מה הוצרכו שני הכתובים, הלא בִּשְׁלָמָא אִי כָּתַב רַחֲמָנָא היתר מצטרף לאיסור בְּחַטָּאת, לֹא נָמַר נָזִיר מִינָּהּ – אכן לא היינו יכולים ללמוד משם שגם בנזיר הדין כן, משום דְּחוּלִּין מְקֻדָּשִׁים לֹא נָמְרִינַן, אֶלָּא לְכְתוֹב רַחֲמָנָא דין זה בְּנָזִיר, וְתֵיתֵי חַטָּאת מִינֵּיהּ – ונלמד ממנו לחטאת, דְּהָא כָּל אִיסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה קָא גָּמְרֵי – נלמדים מִנָּזִיר, ואם כן גם דין היתר מצטרף לאיסור בחטאת מנזיר, אלא על כרחך ממה שכתבה התורה דין היתר מצטרף לאיסור בנזיר ובחטאת הרי הם שני כתובים הבאים כאחד ואי אפשר ללמוד מהם לכל התורה.

וְרַבָּנָן אָמְרֵי לָךְ, אפילו אם נסבור כסברת רבי עקיבא שניתן ללמוד מנזיר וחטאת, יש לומר שלכך אין כאן שני כתובים הבאים כאחד, משום שהכתוב שנאמר גבי חַטָּאת בא ללמד לְהֵיתֵּר מִצְטָרֵף לְאִיסּוּר, ולא למדים משם לכל התורה משום שחוּלִּין מְקֻדָּשִׁים לֹא נִגְמְרִינַן – אין למדים לחולין חומרות שנאמרו בקדשים, וּ'מְשָׁרֵת' שנאמר גבי נזיר בא ללמד לִיתֵּן טַעַם בְּעִיקָּר בנזיר, וּמִכָּאן – מנזיר אַתָּה דָּן לְכָל אִיסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה שטעם בעיקר. וְרַבִּי עֲקִיבָא שאומר שאין ללמוד מנזיר לכל התורה סובר שתַּרְוַיְיהוּ – שתי המקראות בנזיר ובחטאת לְדִין הֵיתֵּר מִצְטָרֵף לְאִיסּוּר נאמרו, וממילא הָווּ לְהוּ שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִין כְּאֶחָד, וְכָל שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִים כְּאֶחָד אֵין מְלַמְּדִין. הגמרא חוזרת לדון בדברי רבי עקיבא שסובר שבאיסורי נזיר היתר מצטרף לאיסור: אָמַר לֵיהּ רַב אַשִׁי לְרַב כַּהֲנָא, אֶלָּא הָא דְּתָנְיָא

המשך בעמוד רטו

– מה ששנינו בברייתא שהפסוק (במדבר ו ד) "מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן
הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג", לִימֵּד עַל אִיסּוּרֵי נָזִיר, דהיינו יין חרצן וזגים,
שֶׁהֵן מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה – שאם אכל מכולם יחד שיעור אכילה
מצטרפים להתחייב מלקות, וקשה לְרַבִּי עֲקִיבָא, לשם מה הוצרך
הפסוק ללמדנו דין זה, הַשְׁתָּא יֵשׁ לוֹמַר הֶיתֵּר מְצַטֵּרֵף לְאִיסּוּר – הרי
לפי רבי עקיבא אפילו היתר מצטרף לאיסור בנזיר, ואם כן אִיסּוּר
לְאִיסּוּר מְבַעְיָא – וכי צריכים אנו ללמוד מהכתוב שגם איסור
יצטרף לאיסור, הלא כל שכן הדבר.
מיישבת הגמרא: אֲמַר לֵיהּ רב כהנא לרב אשי, מה שֶׁהֶיתֵּר מצטרף
לְאִיסּוּר זהו רק כשאוכלם בְּבַת אַחַת, אבל אם יאכלם בזה אחר זה
אפילו בתוך כדי אכילת פרס אינם מצטרפים, מה שאין כן אִיסּוּר
לְאִיסּוּר מצטרף אֲפִילּוּ כשאוכלם בָּזֶה אַחַר זֶה, ובלבד שאכלם
בכדי אכילת פרס, ולכן הוצרכנו ריבוי מיוחד לדין שכל איסורי
נזיר מצטרפים זה עם זה. שואלת הגמרא: וְרַבִּי שִׁמְעוֹן